

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਂ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ii ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕੋਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 115 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1 ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਂ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਦੋਨੋਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਧੀਨ, ਮੁਦਈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਂ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ. _

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਆਈ . ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1981 ਦਾ 721

21 ਦਸੰਬਰ 1982

ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ (1952 ਦਾ XXX)— ਧਾਰਾ 8(1)(e)- ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਧਾਰਾ 31-ਬੀ ਅਤੇ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ—ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ—ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ' ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ (1) (ਈ) — ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ — ਸੋਲੇਟੀਅਮ — ਕੀ 'ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ' ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਐਕਟ ਨੂੰ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ — ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ (ਈ) ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਆਈ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1) ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ 'ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ' ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। . ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, 'ਮਾਰਕੀਟ ਵੈਲਯੂ' ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1889 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦਾ 15 ਫੀਸਦੀ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਸੋਲਾ ਟਿਅਮ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਚਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾਮਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਗੈਰ- ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। (ਪਰਾ ੬)

26 ਮਾਰਚ, 1981 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ FAO ਨੰਬਰ 397 ਆਫ 1979 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਹਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। 26 ਮਈ, 1972 ਨੂੰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 8(i)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਲਿਲ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਹਰਫੂਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੀ.ਐਸ ਬੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

ਨਿਰਣਾ

1. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.-

(1) ਇਹ 150 ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ (ਨੰਬਰ 721 ਤੋਂ 741, 743 ਤੋਂ 748, 763 ਤੋਂ 766, 767, 768 ਤੋਂ 773, 872, 882 ਤੋਂ 891, 914 ਤੋਂ 931, 969 ਤੋਂ 9914, 9780, 9780, 9780, ਅਤੇ 1981 ਦਾ 1047 ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਮਾਲਕ-ਦਾਵੇਦਾਰ ਅਤੇ 377 ਤੋਂ 381, 383, 385 ਤੋਂ 391, 393, 397 ਤੋਂ 399, 400, 401, 403 ਤੋਂ 405, 407, 410 ਤੋਂ 415, 434 ਤੋਂ 436, 434 ਤੋਂ 436, 438, 44, 44, 44, 40 453, 454, 456 ਤੋਂ 458, 461, 463 ਤੋਂ 467, 469 ਤੋਂ 471, 474, 475, 477, 479 ਤੋਂ 489, 489, 491 ਅਤੇ 492 ਆਫ 1982 ਦੀ 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 453, 454, 491 ਅਤੇ 492 ਦੀ ਧਾਰਾ 1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 1982 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਹਿਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੱਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

(2) ਨੂੰ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਮੋਗਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਲਡੋ ਕੇ, ਦੁਸਾਂਝ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਮਹਿਲਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 1,646 ਕਨਾਲ 2 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਕਬਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1952 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 4 ਫਰਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਉੱਚਿਤਤਾ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (I) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੋਲਟੀਅਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਲਈ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(3) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੰਮਾਈ ਤੱਕ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਆਈ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਧਿਆਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

(4) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਖੋਸਲਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੋਲੇਟੀਅਮ: - /

“ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਟ, 1952 (1952 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 30) ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 8 (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ i ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾਬਾਈ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, — 1968 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 31 ਦੇ ਤਹਿਤ /

“ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਉਹ ਕੀਮਤ ਜੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ

(1) ਏਆਈਆਰ 1975 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 74.

(2) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 377

ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ

(b) ਦੁੱਗਣੀ ਕੀਮਤ ਜੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ (ਇੰਦਰਾਜ਼ 89) ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ-ਆਈਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਕਟ ਦੇ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਬੇਅਸਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੋਸਲਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਕਟ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) TherishortJS ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, - 1968 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 31 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਅਨੁਦਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਲੇਟੀਅਮ। ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੈਲਾਸ਼ਵਤੀ, (3) ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ-ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ "ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ" ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, "ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ" ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ ਦੀ** ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਆਈ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ "ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੇਣ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਾਜਬੀਅਤ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਚਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਵਜੋਂ ਸਟਾਈਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾਮਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ - ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੀਸੀ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਦਾਰਗ (4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਭਾਰੂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਲੈਂਡ (ਰਿਕੂਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਂਡ ਐਕਵਾਇਰ) ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਐਕਟ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ- ਜੋ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਸਟਰ ਨੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜੋ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3) ਖੁਦ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ,

1894 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1980 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 848 ਆਫ 1977 (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਐਸ.ਸੀ. 1438 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵੱਲ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦੀ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ

ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੋਲੇਟੀਅਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨੌਨੀਤ ਲਾਈ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿੱਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ”

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਭੂਮੀ (ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) ਐਕਟ 1948 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਏਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਸਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੱਧ ਸਵਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ (ਈ) ਇਹਨਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਖੁਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।). ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਹ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਓਪਨ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ (4 ਫਰਵਰੀ, 1972) ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ (1 ਦਸੰਬਰ, 1965) ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ "ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ" ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ 4 ਫਰਵਰੀ 1972 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ 15 ਫੀਸਦੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਨੌਵੇਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣਾ
ਭਾਗਸਰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ. ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ>ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਸੋਲੋਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ "ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ" ਵਜੋਂ ਬਣਾਓ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਖਰਚੇ ਦੇ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ ਟੀ ਕੇ ਟੀ ਐਸ _

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਐਸ. ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਐਸ.ਐਮ.ਟੀ. ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 159 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

23 ਨਵੰਬਰ 1982

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ (IV of 1939)- ਧਾਰਾ 110, 110-A ਤੋਂ 110-F— ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII)— ਧਾਰਾ 1-ਏ ਅਤੇ 2—ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ— ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ-ਦੀਪ (ਐਨ-ਬੀਐਮ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ-ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ-ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ-ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਕੀ ਸਿਰਫ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ -ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲਜ਼ ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ .iust ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਆਸ਼ਰਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਵਾਲ ਤੰਗ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ